

ISSUE
N°23

EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

1ST INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE

FROM IDEAS TO
SOLUTIONS:
INNOVATIONS IN SCIENCE
AND TECHNOLOGY

FEBRUARY 17-19, 2025, LONDON, UNITED KINGDOM

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE**

**Proceedings of the 1st International Scientific
and Practical Conference
"From Ideas to Solutions: Innovations in
Science and Technology"
February 17-19, 2025
London, United Kingdom**

Collection of Scientific Papers

United Kingdom, 2025

UDC 01.1

Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «From Ideas to Solutions: Innovations in Science and Technology» (February 17-19, 2025. London, United Kingdom). European Open Science Space, 2025. 145 p.

ISBN 979-8-89704-957-8 (series)
DOI 10.70286/EOSS-17.02.2025

The conference is included in the Academic Research Index ResearchBib International catalog of scientific conferences.

The conference is registered in the database of scientific and technical events of UkrISTEI to be held on the territory of Ukraine (Certificate №23 dated 6.01.2025).

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

ISBN 979-8-89704-957-8 (series)

CONTENT

Section: Art History and Literature

Kostrikov O.

MODERN PAINTINGS MADE OF DECORATIVE PLASTERS: NEW
TRENDS AND TECHNOLOGIES IN ART AND INTERIOR DESIGN.... 8

Єліна А.С., Єліна В.В.

ІМПРОВІЗАЦІЯ ТА ПЕРФОРМАНС В КОНТЕКСТІ
ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВІДНОВЛЕННЯ..... 15

Section: Economy

Hridin Oleksandr, Lumei V., Bukreieva A., Klymenko D.

CURRENT DIGITALIZATION TRENDS IN THE AGRICULTURAL
SECTOR AND ITS IMPACT ON THE COMPETITIVENESS OF
ENTERPRISES..... 23

Артеменко Д.М.

ВИКОРИСТАННЯ ОПЦІОННОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНКИ
ЦІЛЬОВОГО КРИТЕРІЯ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ ДЕРЖАВИ
НА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКУ..... 26

Section: Finance and Banking

Kushchuk A.P., Kairachka N.V.

FUTURES AS A FINANCIAL INVESTMENT TOOL..... 30

Section: Information Technology, Cyber Security and Computer Engineering

Сеник О., Банах Р.

INTEGRATION OF BEHAVIORAL BIOMETRICS TO IMPROVE
AUTHENTICATION SYSTEMS IN WEB APPLICATIONS..... 34

Окунькова О., Микитинець Е., Осадчук А.

КІБЕРБЕЗПЕКА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ: ВИКЛИКИ
ТА РІШЕННЯ..... 37

Slipchenko V., Poliahushko L., Rudyk V.
THE PROBLEM OF SMALL DATA IN RESEARCH BASED ON
MACHINE LEARNING METHODS..... 40

Artamonov O.
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN OPTIMIZATION OF CLOUD
RESOURCES..... 43

Section: Journalism

Гандзюк В.
СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ
ПРЕСИ (НА ПРИКЛАДІ «ВІННИЦЬКОЇ ГАЗЕТИ»)..... 48

Одобецька І., Присяжнюк Х.
РЕГІОНАЛЬНА ПРЕСА ТЕРНОПІЛЬЩИНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА
РОЛЬ У МІСЦЕВИХ ГРОМАДАХ..... 51

Section: Law

Тимошук О.Г.
ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ НА РЕГУЛЮВАННЯ
СТРАХОВИХ ВИПЛАТ У ВИПАДКАХ СТРАХОВОГО
ШАХРАЙСТВА..... 54

Кузів Г.С.
ДО ПИТАННЯ СТРОКУ НА ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ
ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ ПРО
ПРИТЯГНЕННЯ СУДДІ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ..... 56

Section: Management, Public Administration and Administration

Халімончук Г.
УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА
НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 61

Філіна С., Черніков О., Шевченко Є.
СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ
ДО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ..... 63

Section: Medicine

- Мякина О.В., Сокол К.М., Ващук М.А., Мельник К.О.*
ФЕНОМЕН ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ: ОГЛЯД І
ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ..... 67

Section: Military affairs and national security

- Горбаченко Ю., Кривко І.*
ПІДГОТОВКА ОСІБ НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ СЛУЖБИ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДО УПРАВЛІННЯ В НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЯХ..... 75

Section: Pedagogy, Philology and Linguistics

- Medvedieva M.*
THE ESSENCE AND FEATURES OF STEAM EDUCATION:
ANALYSIS OF RESEARCH AND PRACTICE..... 77

- Літвіч А.*
НЕОЛОГІЗМИ, ЩО ВИНИКЛИ В ЕПОХУ ПАНДЕМІЇ COVID-19,
В ЛЕКСИЧНОМУ ФОНДІ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ..... 80

- Мунтян О.О.*
ТВОРЧЕ ПИСЬМО ЯК ШЛЯХ ДО ПОДОЛАННЯ МОВНОГО
БАР'ЄРУ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ..... 82

- Сирова Г.О., Козуб С.М., Чаленко Н.М., Козуб П.А.*
АКТУАЛЬНІСТЬ ВЗАЄМНОЇ ПІДТРИМКИ КОЛЕГ В
ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ У ВОЄННИЙ ЧАС..... 85

- Попова І., Безпрозвана Г.*
ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ ПЛАТОНА ВОРОНЬКА В КОНТЕКСТІ
ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 90

- Yurchenko O., Lyashok A.*
HOMO SOVIETICUS JAKO UČITEL NA POSTSOVĚTSKÝCH
UNIVERZITÁCH: NÁRAZNÍK VZDĚLÁVACÍ ETIKY NEBO
POZŮSTATEK MINULOSTI..... 97

Section: Medicine

ФЕНОМЕН ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ: ОГЛЯД І ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ

Мякина Олександр Володимирович

к.мед.н., доцент

Сокол Костянтин Михайлович

к.мед.н., професор

Ващук Микола Анатолійович

к.мед.н., доцент

Харківський національний медичний університет, Україна

Мельник Ксенія Олександрівна

лікар–акушер–гінеколог

КНП «Міська клінічна лікарня №31», Україна

Анотація. На основі опрацювання матеріалу проаналізовано міграційні події й жахливі наслідки впродовж російської окупації територій суверенної країни. Надана загальна характеристика людським втратам за останнє десятиліття, особливо за часів війни. Показані наслідки демографічної кризи після вторгнення, еміграційні проблеми та життя українців за кордоном. Прослідковані та представлені шляхи і дії з імміграційного процесу, подолання кризового явища, акцентовано на ролі світових організацій та державної політики.

Ключові слова: демографічна ситуація, депопуляція, відтворення населення, військове вторгнення, біженці, міграція, чисельність населення, служба статистики.

Введення. Серед найважливіших викликів для системи охорони здоров'я України провідне місце займає військова агресія, яка призвела до незворотніх негативних змін у всіх сферах життя людського потоку. Різке погіршення медичних, економічних та соціальних умов прямо та опосередковано вплинули на здоров'я людей. Тривожна година викликала занепокоєння щодо міграційних процесів серед населення і остається актуальним питанням для наслідків негативного демографічного збою. Скорочення чисельності населення, зниження тривалості життя і народжуваності, від'ємні підсумки міграції – стали характерними ознаками новітніх перетворень в відтворенні населення, його механічному та природному русі. Унаслідок таких змін, пов'язаних з війною та її тривалістю, населення може скоротитися: у 2100 році кількість українців зменшиться удвічі – до 15 300 000 людей. Підтвердженням цієї загрози є зменшення чисельності тих, хто живе й працює в країні зараз. Крім того, змінюється статева й вікова структура українського суспільства – зменшилась частка молоді до 20 років та осіб продуктивного віку, що згодом призведе до звуження демографічного базису у відтворенні населення країни.

Мета і задачі дослідження. Надати загальну характеристику демографічної картини в Україні як довоєнного періоду, так і часів масштабного вторгнення. Показати буденний стан біженців, прослідкувати за ланцюгом динамічних міграційних процесів та умовами перебування українців за кордоном. Виокремити етапи стратегії демографічного відродження та шляхи дієвих напрямків держави, її політичне втручання в завдання з вирішення проблем біженців.

Матеріали та методи дослідження. Аналіз ґрунтувався на виявленні тематичних джерел (евристика) та визначення їх достовірності. В основі дослідження лежали методи аналізу та узагальнення доступної літератури із проблематики. Пошук списку джерел здійснювався через мережу Інтернет у пошуковій системі Google Scholar та інших доступних аналогічних системах. Для відображення загального екскурсу в розвиток подій аналізувалися тільки вітчизняні публікації останніх років. Методологічну основу роботи становила сукупність принципів об'єктивності та системності.

Результати дослідження і їх обговорення. Війна в Україні триває вже три роки. Життя навколо нас проходить з такою швидкістю, що ми не в змозі оцінити кожен її фрагмент. Протистояння приносить кожного дня нові болючі втрати, як на лінії фронту, так і на умовно спокійних територіях. Тисячі людей гине від агресії. Особливо боляче дивитись на обездолений натовп – біженців, де потік історії проноситься повз нас змазаною картиною паніки, криком дитини та гуркотом валізи, наповненої найнеобхіднішим. Дорослі й малі українці, через людські амбіції, втратили можливість вчасно мати і регулярно приймати ліки, елементарно приймати їжу, вчитись, спокійно спати. Кількість таких втікачів від війни, зареєстрованих в Європейському союзі (ЄС), зростає. Це не могло не позначитися на статистичних показниках.

Збої у статистиці народонаселення реєструвались задовго до повномасштабного вторгнення. Ще у 1991 році кількість померлих уперше перевищила кількість народжених, але два роки держава трималася за рахунок міграційного припливу. Після цього показник лише скорочувався. За більш ніж три десятиліття держава зазнала значних збитків серед суспільства: з різних причин, було втрачено до 10 мільйонів громадян внаслідок низької народжуваності, високої смертності та міграції за кордон. На 1 січня 1993 року населення нараховувало близько 52 мільйонів осіб, але, з 2021 року, ця цифра вже скоротилась до 41 [7].

Офіційний перепис населення в Україні був проведений 24 роки тому – у 2001 році: на той час зареєстровано 48,5 млн. чол. Згодом, у демографічному розвитку країни, почали проявлятися деякі позитивні риси. Це, передусім, збільшення абсолютного числа народжених (427,3 тис. у 2004 році проти 376,5 у 2001 році), при цьому у міських поселеннях народилося в 2 рази більше дітей, ніж у сільській місцевості (284,4 тис. осіб проти 142,9 тис. осіб). Зросла її інтенсивність – з 7,7% у 2001 р. до 9 % у 2004 р. Позитивні прояви демографічного процесу спостерігалися як у міських поселеннях (кількість народжених за 2004 рік збільшилась на 18 000 осіб порівняно з 2003 роком), так

і в сільській місцевості (їх кількість стабілізувалась і перестала знижуватись) [3].

У 2013 році планувалося провести ще одну реєстрацію громадян, але захід перенесли: спочатку на 2016-й, потім на 2020-й, пізніше – на 2023 рік. На жаль, в умовах війни, що триває, організувати цей процес неможливо. Ситуація стала настільки складною, що Організація Об'єднаних Націй (ООН) у 2021 році визнала, що населення України є одним із тих, що скорочується у світі найшвидше.

За даними Державної служби статистики (ДСС), станом на жовтень 2021 року, чисельність становила 41 млн. 319 тисяч громадян. За її ж оцінками на 1 січня 2022 року – вже було 41,16 мільйон. А станом на 1 січня 2024 року Інститут демографії (ІД) оцінив кількість нашого населення у понад 35 000 000.

Взагалі, воєнні дії, завжди створювали багатогранні виклики. 24 лютого 2022 року, мільйони біженців та шукачів притулку, змушені були знову покинути насиджені домівки у шуканні безпеки, захисту та допомоги. Взявши напівзгорілі документи, невеличкі валізи з найнеобхіднішим, багато з них з надією сподівалися на швидке завершення бойових дій та повернення на Батьківщину. Однак залишилися на інших територіях на непередбачуваний термін.

Як негативне явище вони порушили і ритм системи охорони здоров'я (СОЗ): збільшення кількості поранених, зростання інфекційних хвороб, посилення психологічного стресу та травм. Вплив руйнівних чинників війни посилюється і через порушення інфраструктури медичних закладів, ускладнюючи надання невідкладної та планової медичної допомоги, що підсилилось додатковими ризиками для здоров'я: погіршенням санітарних умов, нестачею питної води та електроенергії.

На сьогоднішній час, через негаразди війни, міграцію та глобальний тренд, країна демонструє негативну динаміку на зниження рівня відтворення населення. Так за шість місяців 2023 року тут народилося близько 93 500 дітей – це на 28% менше, ніж за аналогічний період довоєнного року. Показники смертності можна виокремити відповідним фрагментом війни. На рівень життя вплинув і відтік людського ресурсу (більшість з них – жінки працездатного віку та діти). Така ж ситуація прослідковується і з «постарінням населення».

Згідно з дослідженням Українського інституту майбутнього (УІМ), станом на початок травня 2023 року, в державі проживало близько 29 000 000 людей, з яких 17 млн. або 58,6 % є професійно неактивними, лише третина з них працює (8 мільйонів – пенсіонери, і 4,8 млн. – діти до 15 років) [5].

Термін «цивільне населення», за нормами міжнародного гуманітарного права, позначає осіб, які безпосередньо не беруть участі у воєнних діях, включаючи і тих зі складу збройних сил, котрі склали зброю, а також тих, котрі перестали брати участь у них через хворобу, поранення, затримання або з інших причин. Війна додала нових питань до цієї групи і ще більше погіршила демографічний баланс: велика кількість загиблих та поранених як серед

військових, так і серед цивільних, зокрема дітей. Згідно з даними Моніторингової місії ООН з прав людини, за пів року з початку війни в Україні загинуло 5767 цивільних осіб, 8292 отримали поранення [1].

Отже період розгорнутих бойових втручань та їх негативні наслідки поглибили і до того невтішну статистичну ситуацію в країні, підвищивши ймовірність демографічної катастрофи, спровокували значні труднощі для функціонування СОЗ, обмежуючи доступність медичного забезпечення, особливо в регіонах, які безпосередньо знаходились в зоні бойових дій. Це були серйозні виклики для держави, що потребувало відповідної реакції з боку урядових політиків та міжнародної спільноти.

Прослідкуємо і за кроками окремого ланцюга «трагедії ХХІ ст.» – масштабною міграцією української спільноти. Для загальної характеристики біженців за допомогою кластерного аналізу (розбиття заданої вибірки об'єктів на підмножини – кластери) ми виокремили чотири їх групи. Перша – (25% від усіх біженців) це класичні втікачі: переважно жінки середнього віку з дітьми, які виїхали до Польщі. Вони не є дуже адаптованими до життя за кордоном, оскільки 41% українців з цієї групи ніколи раніше не були за кордоном. До того ж, вони переважно жили в населених пунктах, які перебували поза зоною бойових дій, але потерпали від ракетних обстрілів (Центральна та Західна Україна, а також Одеська область). Основною причиною виїзду за кордон були побоювання за власну безпеку.

Друга група (29%) – це “квазітрудова мігранти”, які виїхали за кордон не тільки через війну, а й для роботи, а також “професіонали” – особи, які переважно працюють за спеціальністю. Вони є найбільш адаптованими до життя за кордоном, бо 25% цієї групи вже мали там досвід роботи.

Третя (29%) – це професіонали, особи, які переважно працюють за спеціальністю та менше готові працювати не за нею. Також, до війни вони часто мали власний бізнес. Ця група є більш лояльною до України та частіше, ніж інші, планує повернутися.

Четверта група (16%) – це люди із зони бойових дій, українці, які найбільше постраждали від війни. Люди з цього сегменту найбільш готові робити кроки для адаптації за кордоном. Водночас вони висловлюють найбільшу готовність до повернення в інший регіон, якщо повернутися до їхнього рідного буде неможливо. Їх рішення, щодо повернення, залежатиме від створених умов для цього.

У перший місяць вторгнення понад 4 000 000 громадян-біженців залишили місця і виїхали до сусідніх країн, і ще більше розташувалось на теренах України. Вже на листопад їх кількість збільшилась вдвічі – понад 7 800 000, майже 4,7 млн. з них отримали тимчасовий захист за кордоном. Переважна більшість – це жінки (найбільшою є частка у віці 35–49 років – 18%) та діти.

Згідно з даними Управління Верховного комісара (УВК) ООН у справах біженців, більш ніж половина втікачів знайшли притулок у державах ЄС: на травень 2023 року найбільша їх частка перебувала у Німеччині (27%) та Польщі (24%). До цих регіонів виїхали здебільшого люди працездатного віку (30–39

років – 42 %, 40–49 років – 29 %), 83 % з вищою або незакінченою вищою освітою. Третина українських біженців – це висококваліфіковані фахівці, 12 % – кваліфіковані працівники, 14 % – керівники підприємств або підрозділів, а також 14 % – підприємці.

Станом на кінець червня 2023 року за межею країни перебувало вже 5 600 000–6 700 000 українців, що на 0,3–0,5 млн. більше, ніж у проміжному звіті (на кінець 2022 року, їх кількість складала 5,3–6,2 млн. осіб). Це були наслідки ударів по енергосистемі взимку 2022–23 років, посилення ракетних атак у травні на міста, а також підриву Каховської ГЕС на початку червня 2023 року [5,7].

Через тривалий характер війни, руйнування економічної структури, обезлюднення територій, складний період соціально-економічного повоєнного відновлення держави підвищується ризик неповернення додому значної частки цієї категорії населення. Більшість українських переселенців вже пройшли певний процес адаптації за кордоном – знайшли житло, влаштувалися на роботу, вступили у місцеві виші. Дехто ж зовсім відмовився від ідеї повертатися на батьківщину, серед яких більшість працездатного населення: жінки з дітьми, молодь – ті, від кого згодом залежатиме відбудова держави.

За розрахунком різних сценаріїв за кордоном можуть залишитись від 1 300 000 до 3 300 000 співвітчизників. Така зміна є наслідком затяжних дій по тривалості конфлікту та подальшого пристосування до життя за кордоном. Зрозуміло, що «неповернення» матиме суттєвий негативний вплив на українську економіку, яка щороку може втрачати від 2,7 до 6,9% свого ВВП.

І все ж переважна кількість українців (63%), які зараз перебувають в ЄС, міркують про реевакуацію, про батьківський затишок. Більше половини з них готові зробити це лише після війни. Деякі біженці (6,8%) вважають, що перспективи для їхніх дітей кращі за кордоном. Серед дітей, лише 38% ,точно хотіли б повернутися, 17% – швидше планують, менше хочуть цього підлітки 14–17 років. Важливим чинником прийняття рішення про повернення є поточний статус зайнятості [7].

З цього питання значним виявився і вплив доходу: люди, які мали високий прибуток до війни, більш схильні до повернення, ті, у яких високий рівень доходу зараз, до дому не поспішають. Декілька відсотків людей, які виїхали із зони бойових дій, в його розмірковуванні – нема куди їхати. Тому переїзд залежатиме від того, як швидко відновлять їхні постраждалі регіони та від надання підтримки для переїзду в інші безпечні області.

За оцінками Міжнародної організації з міграції (МОМ), з-зарубіжжя повернулося 1 200 000 осіб, 88 % з них – жінки. Найбільше серед цього людського потоку – киян (19 %), з Дніпропетровщини – 13 %, Одещини – 11 % і Слобідської Харківщини – 9 %.

З вище сказаного, для вирішення ситуаційних проблем, необхідні конкретні завдання і цілі. Гарним початком є підготовка міністерством соціальної політики (МСП) «Стратегії демографічного розвитку України до 2040 року». Першою метою стане створення умов для підвищення

народжуваності та підтримки сімей (йдеться про можливість поєднання батьківства з кар'єрою, надання комплексної підтримки, яка включатиме як фінансові інструменти, так і різні форми соціального супроводу сімей з дітьми); другою – зниження передчасної смертності (завдання полягає у популяризації навичок самозбереження в поведінці, таких як правильне харчування, регулярні медичні огляди, реагування на сигнали повітряної тривоги); третьою – забезпечення міграційного приросту населення, що буде означати повернення біженців, які залишили Батьківщину внаслідок війни, і тих мігрантів, які виїхали з країни до її початку); четвертою метою – забезпечення оптимального розподілу населення по території (стосується і внутрішньо переміщених осіб, сприяння їхньому поверненню до рідних міст і сіл або інтеграції в місцеві громади, де вони проживають зараз); п'ятою – адаптація суспільства до демографічного старіння та створення умов для активної старості (передбачає збереження здоров'я та створення належних умов для того, щоб люди похилого віку могли працювати та вести активний спосіб життя).

За такими напрямками треба формулювати і ключові виклики з очікуваною реакцією, підґрунтям якої стане основа державної політики:

1. Розбалансованість ринку праці (після війни) буде помножено на колосальний дефіцит робочих рук як таких;
2. Депопуляція та ризики погіршення проблеми. Країна ризикує втратити від 5 до 7 млн. мешканців, причому це громадяни дітородного віку (тобто після природного післявоєнного короткочасного зростання народжуваності настане період прискореної природної депопуляції);
3. Зменшення частки працездатного населення з одночасним збільшенням числа пенсіонерів (до них належатимуть, як пенсіонери за віком, так і особи, які отримали поранення на фронті). Все це збільшить дефіцит пенсійного фонду;
4. Зменшення кількості дітей та підлітків створить виклики для системи освіти, зокрема вищої освіти. (створюється ризик для технологічної примітивізації економіки);
5. Возз'єднання сімей за кордоном (чоловік їде до дружини та дітей) докорінно змінить характер міграції та грошових переказів від мігрантів;
6. Інтеграція українських біженців за кордоном призведе до зменшення обсягів грошових переказів;
7. Деградація системи освіти та наукової школи.

Ці дії приведуть до висновку, що державі потрібне міграційне заміщення, тобто, ми не зможемо сподіватися на природний приріст населення, навіть за умови настання миру в країні чи гарантії безпеки. Демографічне (міграційне) заміщення необхідне для збалансованого співвідношення на ринку праці – тих, хто економічно активний, і тих, хто потребує піклування. Тобто, для поповнення чисельності населення необхідно, щоб приїхали освічені, економічно активні, працездатні люди. Дуже важливо, щоб вони приймали українську культуру, що буде вимагати культурної політики всередині країни.

Вітчизняні переселенці з країн, де немає таких можливостей і розвинених технологій, можуть приїхати в Україну та отримати це. Для цього необхідна

комунікація та пропонування варіантів, що можуть їх зацікавити. Важливим остається і інтегрування людей в «своє» суспільство на рівні громад, розширення кола професій.

Непродумані рішення, у вигляді спроб збалансувати хоча б соціальну (і пенсійну) сферу за допомогою збільшення податків, дасть короткочасний результат. Тут вже через рік-півтора такий бонус перетвориться на чинник, що посилить проблему: виникнуть додаткові міграційні потоки, люди поїдуть до країн з найкращою інфраструктурою, умовами для життя та можливістю заробітку. Заборони та обмеження також будуть малоефективними. Можливий ефект, як у разі збільшення податків не триватиме більше 12–18 місяців, можливо породить зростання соціальної напруженості та стимулюватиме корупцію в державних структурах, здатних також вплинути на виїзд громадян за кордон.

Вирішенню міграційній політиці допоможе комплексний підхід, для чого запропоновано декілька завдань з блоками:

1. Фінансовий – не мігранти, а гроші від мігрантів. Механізм, який буде стимулювати українців вкладати кошти у національну економіку.

2. Програма повернення – необхідні заходи, що будуть стимулювати громадян, які виїхали за кордон, повертатися додому.

3. Ефективне адміністрування ринку праці – створення стимулів для економічної активності населення та гарантії наявності робочої сили для інвесторів.

4. Міграційна політика, спрямована на компенсацію дефіциту робочої сили країни, створення довгострокових механізмів управління міграційними потоками.

5. Програми стимулювання народжуваності.

Висновки. Отже війни завжди залишали після себе «кроваві наслідки»: складні випробування для мільйонів пересічних громадян і особливо для жінок, дітей і людей літнього віку, змушених залишити рідні місця, батьківські і свої помешкання. Ця військова агресія та її непередбачені наслідки матимуть довготривалий згубний вплив як на демографічний потенціал, так і на фізичне і психічне здоров'я українців. Тому у цьому напрямку, для розробки ефективних стратегій подолання наслідків конфлікту, важливим є постійний аналіз впливу загрозливих явищ на життя людей у прифронтових районах, міграційні процеси, громадське здоров'я та на функціонування системи охорони здоров'я. Для полегшення ситуації, мінімізації характерних наслідків та ефективного післявоєнного існування необхідне удосконалене розуміння дії чинників, що сприяють погіршенню побутових умов, дієздатності і здоров'ю населення та нові виклики до потенційних шляхів адаптації галузевої сфери. Комплексне вирішення проблемних питань додасть українцям шансів залишатися чисельною нацією переможців.

Список використаних джерел

1. Біженець. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна, І.О. Поліщук та ін. / За ред. М.П. Требіна. – Х . : Право, 2015. С. 218.

2. Задорожній О. Біженці. Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови). – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 62. – ISBN 978-966-611-818-2.
3. Комплексний демографічний прогноз України на період до 2050 р. [Архівовано 2 лютого 2014 у Wayback Machine.] (колектив авторів) / за ред. чл.-кор. НАН України, д.ек.н., проф. Е. М. Лібанової. – К.: Український центр соціальних реформ, 2006. – С. 138.
4. Левін Р.Л., Яценко Г.Ю. Сприйняття життєвих цінностей українцями та іншими європейцями в контексті проблем інтеграції українських біженців у ЄС. Економіка України. 2022. № 10. С. 51–60.
5. Миронюк І., Слабкий Г., Білак-Лук'янчук В. До питання впливу війни з рф на медико-демографічну ситуацію в Україні / Матеріали 77-ої підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 27-28 лютого 2023 року. Ужгород, 2023. С. 13–17.
6. Населення України за 2021 рік. Демографічний щорічник. Київ: Державна служба статистики, 2022. С. 186.
7. Огнєв В.А., Мякина О.В., Мартиненко Н.М. Біженці з українських земель як демографічний збій і суспільне явище (1914–2024): / Томілінські читання: Матеріали VII науково-практичної конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення». 30 жовтня 2024. С. 15–22.
8. Рущенко І.П. Великий вихід українського народу (феномен переміщених осіб 2022 року). Український соціум. 2022. № 2 (81). С. 155–168.
9. Українське суспільство: міграційний вимір: нац. доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ, 2018.